
REPROBEL, HET AUTEURSRECHT EN DE DIGITALE WERELD

PRESENTATIE FELNET 22 JUNI 2021

KURT VAN DAMME, HEAD OF SALES (PRIVATE), LEGAL & INTERNATIONAL, REPROBEL

HET AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD WERK

- Vormvrije bescherming (geen registratie of depot)
- Juridische originaliteit vs taalkundige originaliteit
- Eigen stempel van de auteur + creatieve of intellectuele inspanning
- Het auteursrecht beschermt de vorm, maar niet de (feitelijke) inhoud
- Erg breed: literaire werken, non-fictie, strips, educatieve, wetenschappelijke en professionele/vaktechnische werken, foto's, illustraties, cartoons, persartikelen, audiovisuele en muziekwerken .. maar ook: blogs, technische tekeningen, plannen, handleidingen, gebouwen, ...
- Databanken: auteursrechtelijke en/of *sui generis* bescherming
- Auteursrechten en naburige rechten
- Aanverwante rechtstakken zoals portretrecht (recht op afbeelding), mededingingsrecht, ...

HET AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD WERK (2)

- 70 jaar na overlijden (langstlevende auteur)
- Niet-auteursrechtelijk beschermde werken (bv. praktische en administratieve documenten, wetgeving, rechtspraak)
- *Open Access* en *Creative Commons*-licenties
- Auteursrecht geconcipieerd voor de analoge wereld maar ook ten volle van toepassing in de digitale wereld
- Veel praktische problemen op het internet: wie is de rechthebbende, waar is hij/zij gelocaliseerd, waar kan ik een licentie nemen, wat zijn de licentievoorwaarden, bij welke beheersvennootschap moet ik terecht...?
- Nieuwe ontwikkelingen: text & data mining, AI, UGC etc.
- Nieuwe technologieën (bv. Zoom en Teams)
- Tegelijk issue met oudere werken: verweesde werken, OoC (out-of-commerce), ... – “20th century blackhole”
- Weinig individuele licenties in de markt beschikbaar (databanken, fotodatabanken en persartikelen)

DE ACTOREN VAN HET AUTEURSRECHT

- De **auteur** (vermogensrechten en morele rechten)
- De **uitvoerende kunstenaar**
- De **uitgever of producent**
- De **beheersvennootschap**
 - Centrale beheersvennootschappen (Reprobel en Auvibel – wettelijke opdracht en inningsmonopolie)
 - Gewone beheersvennootschappen die ook licenties op mandaatbasis aanbieden bv. SEMU voor muziekwerken, SABAM/SIMIM (Unisono), beheersvennootschappen van krantenuitgevers zoals License2Publish en Copiepresse
 - Gewone beheersvennootschappen die louter doorgeefluik zijn van Reprobel- en Auvibel-vergoedingen
 - 23 in België
 - Daarnaast ook onafhankelijke beheersentiteiten zoals *Permission Machine*

WAT IS EEN BEHEERSVENNOOTSCHAP?

- Private vennootschap maar bijzonder wettelijk statuut en nulresultaat (doorgeefluik vergoedingen)
- Rechtenbeheer voor meer dan 1 rechthebbende
- Eigendom van de rechthebbenden (controle via AV & RvB)
- Gesplitst vermogen (eigen vermogen v fondsen beheerd voor rekening van rechthebbenden)
- Bijzondere verplichtingen: interne controle, belangenconflicten, plafond werkingskosten, doorlooptijd vergoedingen, reserves en provisies, verdelingsreglementen, ...
- Uitgebreide organieke documenten
- Tariefzetting door of onder controle van minister / FOD Economie
- Non-discriminatie, objectiviteit en billijkheid tariefzetting (“level playing field”)
- Strikte controle
 - Eigen organen (intern)
 - Revisor (extern)
 - Controledienst van de beheersvennootschappen FOD Economie (extern)

AUTEURSRECHTELIJK RELEVANTE HANDELINGEN

■ **Reproductie (tastbaar)**

- Op papier (fotokopies en prints)
- Op een digitale drager (USB, harde schijf, smartphone, tablet...)
- Op een andere drager (bv. t-shirt, fysieke banner, ...)
- Maar niet: de loutere consultatie (het lezen) van een werk ---) auteursrechtelijk op zich niet relevant

■ **Publieke mededeling / beschikbaarstelling (niet-tastbaar)**

- Internet
- Sociale media
- Intranet
- Mail
- Teams/Zoom etc.
- Radio- en TV-uitzending, toneelopvoering, concert, ...
- Specifiek statuut van hyperlinks

DE BASISREGELS VAN HET AUTEURSRECHT

- Artikel XI.165 §§ 1 en 4 Wetboek van Economisch Recht (WER): geen reproductie, communicatie/mededeling of beschikbaarstelling zonder toelating rechthebbende (in de praktijk doorgaans licentie)
- Restrictieve interpretatie licentieovereenkomsten / -voorwaarden
- Uitzonderingen op de basisregel (ook restrictief te interpreteren)
 - Met vergoeding (“wettelijke licentie”): reprografie- en uitgeversvergoeding voor fotokopies (Reprobel), onderwijs/onderzoek (Reprobel), openbaar leenrecht (Reprobel) en thuiskopie (Auvibel)
 - Zonder vergoeding: citaatrecht (beperkt), *in situ* consultatie eigen collectie via terminals (opgelet: licentievoorwaarden), bewaring patrimonium (doelgebonden), bloemlezing van werk van overleden auteur(s) (dwanglicentie) etc.
 - Opgelet met keten van handelingen die onder verschillende regimes vallen
 - Opgelet met “driestappentoets”
 - Specifieke regimes: verweesde werken + OoC werken en *text & data mining* (omzetting DSM richtlijn)

DE WETTELIJKE LICENTIES

Wat is een **wettelijke licentie**?

Reprografievergoeding (auteurs) en wettelijke uitgeversvergoeding

- Private en publieke sector
- Alleen voor fotokopies van beschermd werk
- T.e.m. 2016: apparatenvergoeding en vergoeding per kopie van BW (duale regeling) – sinds 2017 geen apparatenvergoeding meer
- Afrekening op volumebasis (bruto / percentage beschermd werk / netto) of op basis van standaardrooster (relevante VTE)
- Kort fragment beperking voor boeken (10% / 1 hoofdstuk)
- Niet voor bladmuziek
- Portaalaangifte of (uitzonderlijk) papieren aangifte

DE WETTELIJKE LICENTIES (2)

Onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

- Alleen voor erkende instellingen
- Papieren reproducties (fotokopieën en prints)
- Sommige digitale handelingen (scans, digitale kopies, beschermd netwerk)
- Vaste jaarvergoeding per student/leerling/vorser
- Gemoduleerd volgens onderwijsniveau / -type
- Ook audiovisuele en geluidswerken (mandaatovereenkomst Auvibel)
- Portaalaangifte of (uitzonderlijk) papieren aangifte

DE WETTELIJKE LICENTIES (3)

Openbaar leenrecht (openbare bibliotheken)

- Boeken (maar geen e-books), DVD's, CD's
- Vergoeding per uitlening én voor werken in de collectie (staffel)
- Geen vergoeding voor consultatie ter plaatse / verlenging van uitleningen
- Centrale betaling door Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap, in FWB via individuele bibliotheken
- Ook audiovisuele en geluidswerken (mandaatovereenkomst Auvibel)
- Geen portaalaangifte

DE WETTELIJKE LICENTIES (4)

Thuiskopie

- Vergoeding op apparaten en dragers
- Via Auvibel, niet Reprobel
- Alleen voor natuurlijke personen en voor privé-gebruik
- Samenspel met andere wettelijke licenties (bv. private handelingen op het werk vs werkgerelateerde handelingen in de thuisomgeving)

DE GECOMBINEERDE LICENTIE VAN REPROBEL

- Alleen private en publieke sector
- Aanvullend op vergoeding voor fotokopies onder wettelijke licentie
- Specifieke Innings- en Tarifieringsregels (M.2020.002), op voorhand gereviseerd door FOD Economie
- Vaste jaarvergoeding per relevante VTE afhankelijk van tariefcategorie (I, II of III) / sector (private sector)
- Specifieke tariefzetting voor kleinere ondernemingen en voor de publieke sector
- Sectorovereenkomsten (centrale betaling vs vrijwillige aansluiting) + promocode voor portaalaangifte

DE GECOMBINEERDE LICENTIE VAN REPROBEL (2)

- Prints (digital-to-paper)
- Scans (paper-to-digital)
- Digitale kopies (digital-to-digital): vanop internet, bijlagen bij inkomende mails etc.
- Intern netwerk
- Mails intern (ook Teams, Zooms, Whatsapp etc.) en extern indien I-op-I met bestemming en voor intern-professioneel gebruik (dus geen doc delivery)
- Digitale archivering
- Digitale presentaties
- Maar niet: publieke website / sociale media (link mag wel)
- Aanvullend op in de markt beschikbare licenties (die voorrang hebben op Reprobel-licentie)
- Bestaande abonnementen niet stopzetten of beperken
- Ook belangrijk internationaal repertoire

www.reprobel.be / “private en publieke sector” voor meer

ENKELE STELREGELS

- Wees voorzichtig met:
 - *Born-digital* werken die commercieel beschikbaar zijn (licentievoorwaarden)
 - Persartikelen (samenspel van licenties)
 - Visuele werken
 - Inscannen van boeken (kort fragment)
 - Publicatie op publieke website of op sociale media
 - Links indien naar niet-vrij toegankelijke inhoud of indien *deeplinking* of *framing*
 - Compilaties, ook van links
 - Uitlevering van bestanden op verzoek van derde partijen (*document delivery*)
 - Uitlening van e-books
 - Databanken (specifieke wetgeving / licentievoorwaarden)